

OpenCL tutorijal

Sadržaj:

1. Uvod u OpenCL

- Heterogeni sistemi
- OpenCL standard
- Model OpenCL platforme
- Primeri (i) CPU+GPU, (ii) GPU

2. OpenCL koncepti

- Model OpenCL platforme
- Organizacija konkurentnog izvršenja
- N-dimenzioni opseg
- OpenCL memorijski model
- OpenCL kontekst i komandni red
- OpenCL programski objekt

3. Primer: Sabiranje vektora

- Projekt VectorAddition

Uvod u OpenCL

Heterogeni sistemi

Moderne računarske platforme sadrže:

- Jedan ili više CPU
- Jedan ili više GPU
- Kombinaciju CPU i GPU
- Namenske DSP
- Ubrzivače
- FPGA

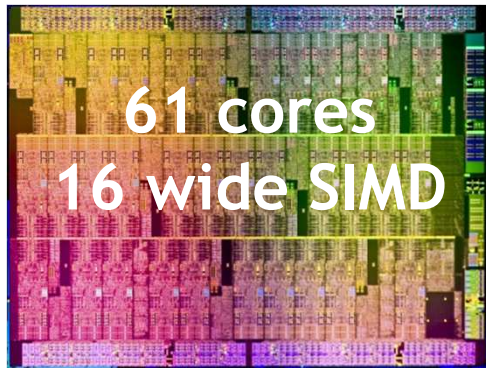
Na primer Qualcomm®
Snapdragon 810 MSM8994:

- 4 x Cortex-A57 (2 GHz)
- 4 x Cortex-A53 (1.5 GHz)
- Adreno 420 (128 pipelines)

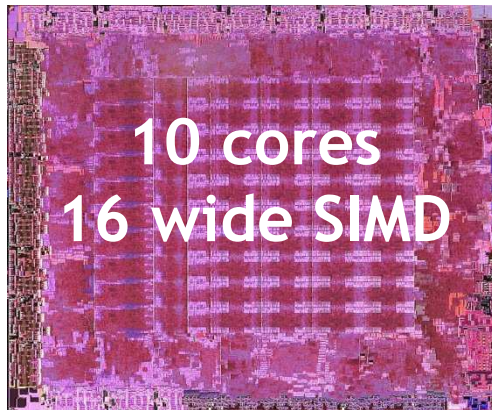
OpenCL omogućuje razvoj prenosivih (portabilnih) programa sposobnih da koriste sve raspoložive resurse koji su dostupni na konkretnom heterogenom sistemu.

Trendovi i izazovi

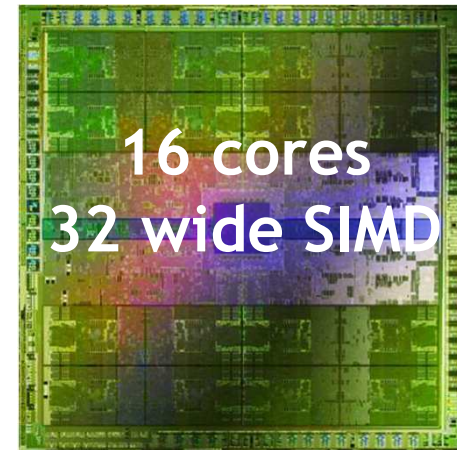
Težnja ka (moguće heterogenim) više-jezgarnim (*multi-core*) i mnogo-jezgarnim (*many-core*) arhitekturama.

Intel® Xeon Phi™
coprocessor

ATI™ RV770

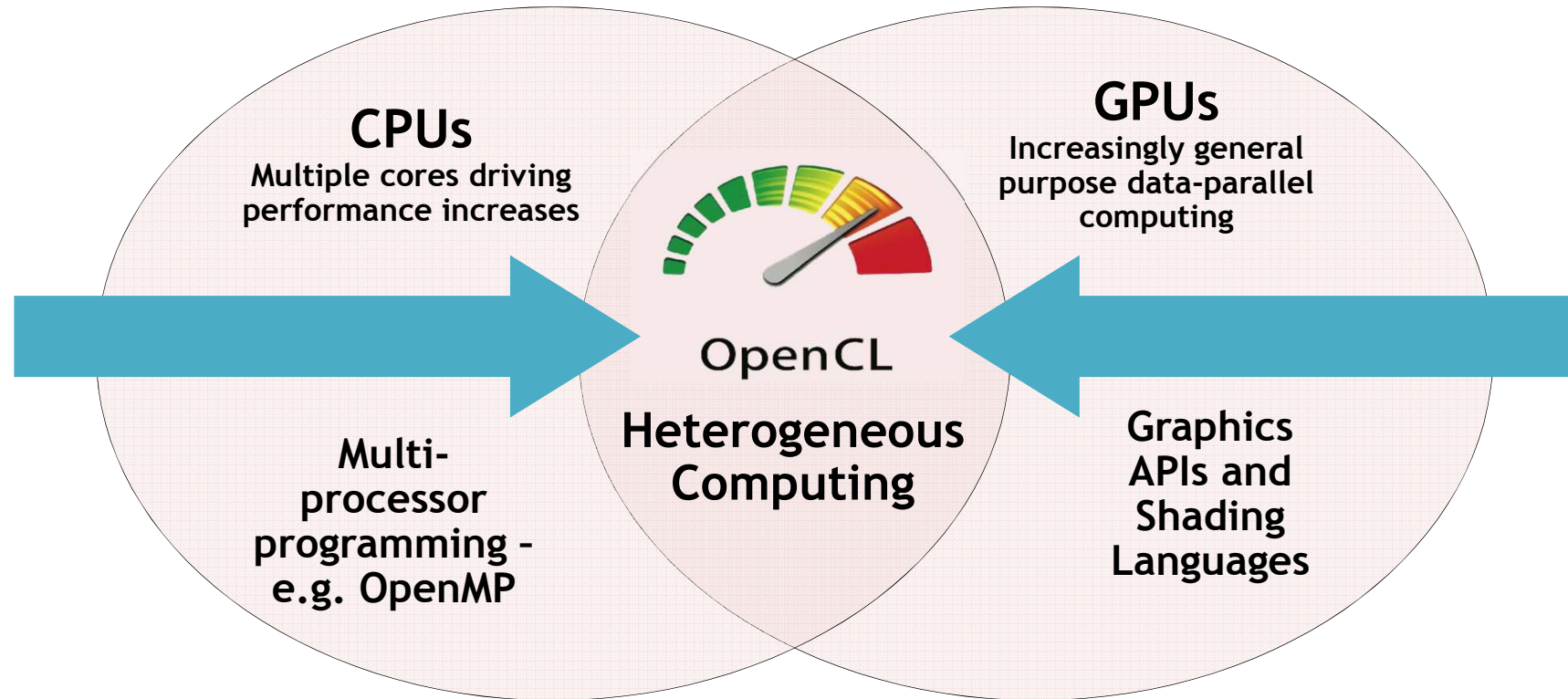

NVIDIA® Tesla®
C2090

Izazovi heterogenih više-procesorskih arhitektura:

Kako i na koji način razvijati softver za takve sisteme?

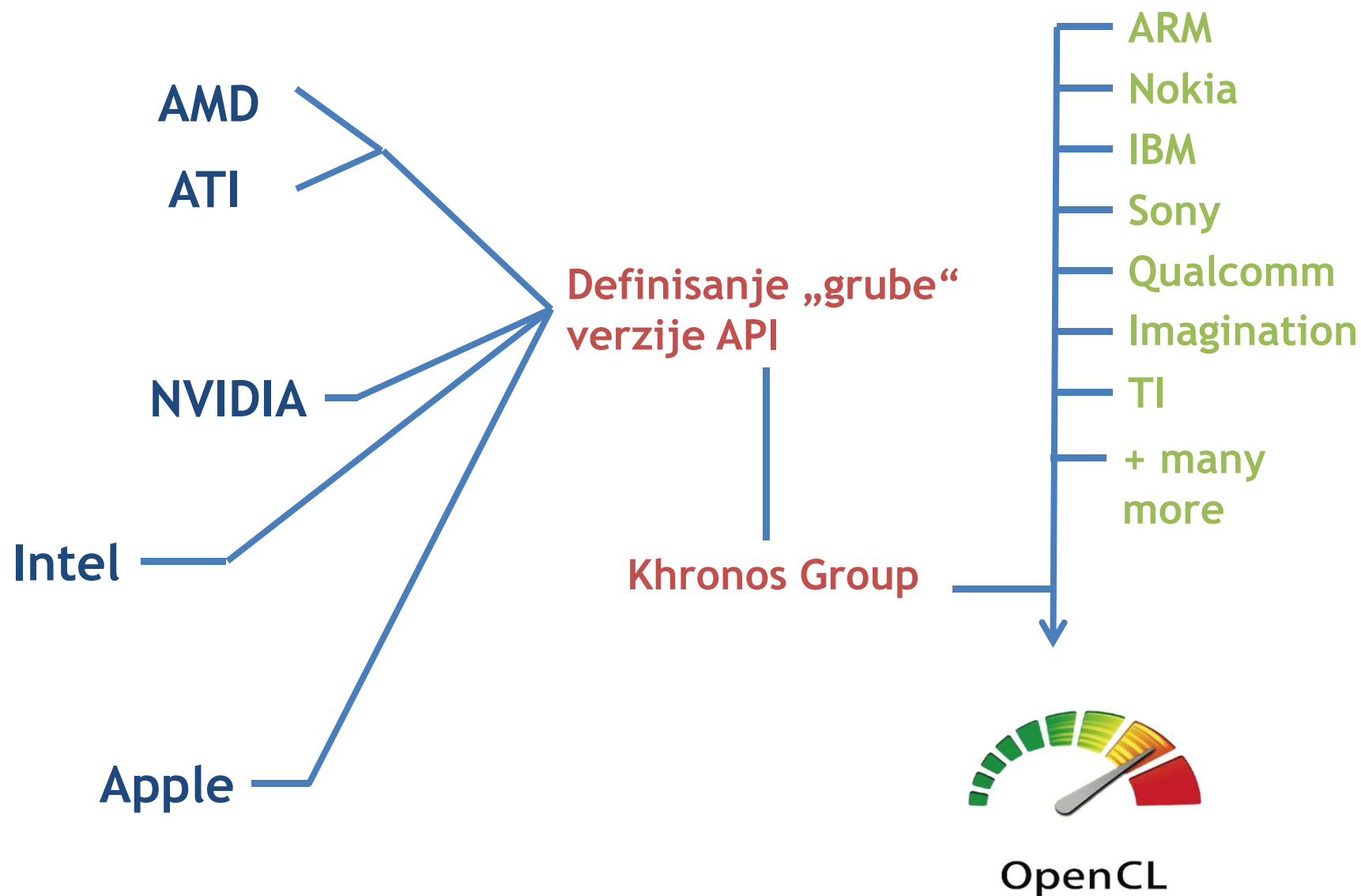
Industrijski standardi za programiranje heterogenih sistema

OpenCL - Open Computing Language

Otvoren, besplatan standard za pisanje prenosivih programa za paralelnu obradu podataka na heterogenim platformama koje uključuju CPU, GPU i druge tipove procesora.

Početak OpenCL standarda

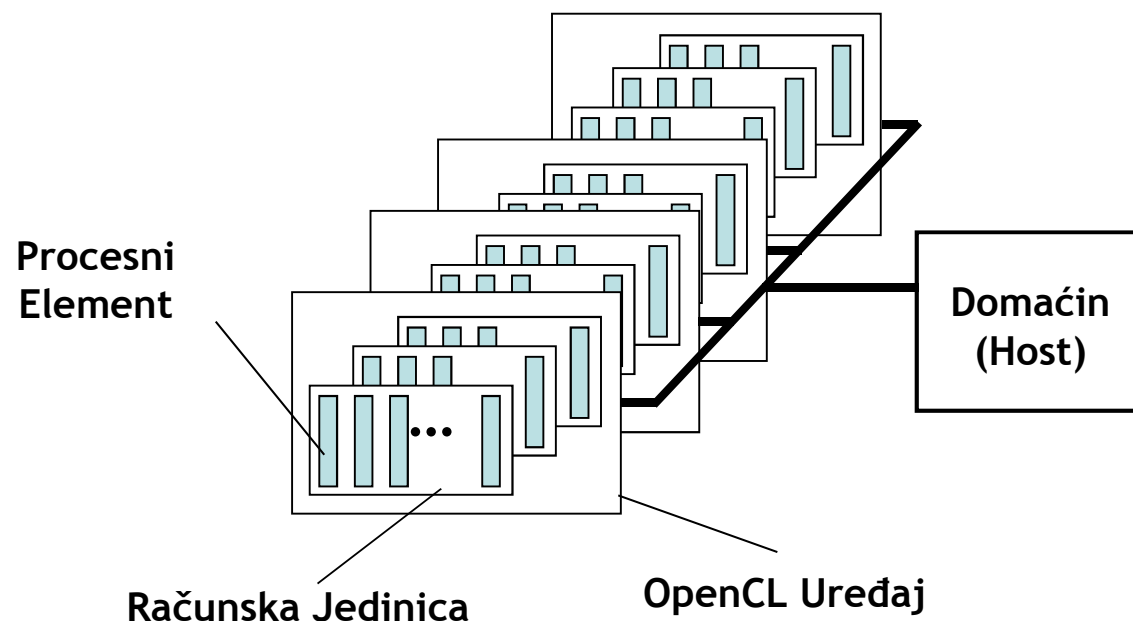
OpenCL Radna grupa

- Uključuje različite industrijske činioce:
  - Proizvođače procesora i računarske opreme
  - Kompanije za razvoj programskih komponenti
- Zahvaljujući članovima Radne grupe koji su podržali njegov razvoj OpenCL je postao značajan i široko korišćen standard.

Model OpenCL platforme

- Jedan **Domaćin** sadrži jedan ili više **OpenCL Uređaja**
  - Svaki OpenCL Uređaj sadrži jednu ili više **Računskih Jedinica**
    - Svaka Računska Jedinica podeljena je na jedan ili više **Procesnih Elemenata**
- Memorija je podeljena na **memoriju domaćina** i **memoriju uređaja**.

Primer OpenCL platforme (dvo-jezgarni CPU i dva GPU)

CPU:

- Tretira se kao OpenCL uređaj
  - Jedna RJ po jezgru
  - Jedan PE po RJ
  - ili ako su PE mapirani na SIMD trake, n PE po RJ, gde je n SIMD širina
- Napomena:
  - CPU se ujedno smatra i svojim Domaćinom

GPU:

- Svaki GPU predstavlja poseban OpenCL uređaj
- Kroz OpenCL moguće je konkurentno koristiti CPU i sve GPU uređaje

RJ = Računarska Jedinica; PE = Procesni Element

Primer OpenCL platforme (GPU AMD Radeon 6970)

GPU:

- Tretira se kao OpenCL Uređaj
  - 24 SIMD jezgra (24 RJ)
  - Svako SIMD jezgro sadrži 16 SIMD traka (16 PE)
  - Svaka SIMD traka izvršava veoma dugačku instrukcionu reč (*Very Large Instruction Word*) sa četiri operacije (4 OP)
  - Istovremeno se izvrše 1536 operacije (24 RJ x 16 PE x 4 OP)

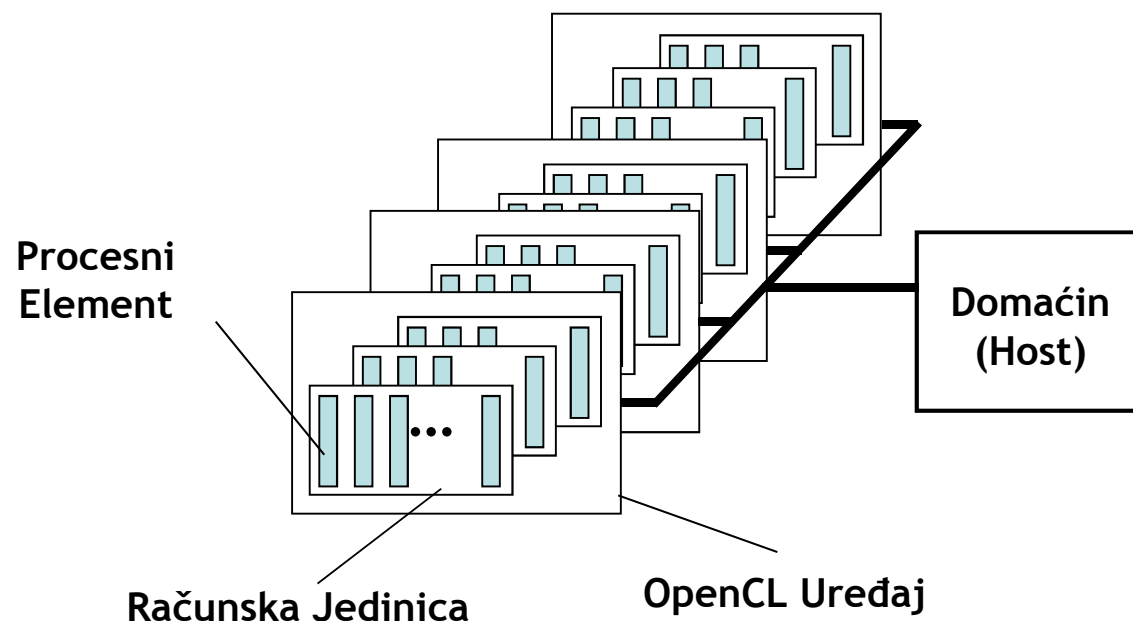
RJ = Računarska Jedinica; PE = Procesni Element

Naša platforma?

- Šta čini našu platformu:
  - CPU?
  - GPU?
  - Ubrzivač?
  - Ostalo?

OpenCL koncepti

Model OpenCL platforme

- Jedan *Domaćin* sadrži jedan ili više *OpenCL Uređaja*
  - Svaki OpenCL Uređaj sadrži jednu ili više *Računskih Jedinica*
    - Svaka Računska Jedinica je podeljena na jedan ili više *Procesnih Elemenata*
- Memorija je podeljena na *memoriju domaćina* i *memoriju uređaja*.

Osnovna ideja iza OpenCL

- Podelom iteracionog prostora petlju zameniti sa mnogo funkcija jezgra (*kernel*) koje se paralelno izvršavaju.
  - Obradu slike rezolucije 1024x1024 razložiti na jednu funkciju jezgra po pikselu: $1024 \times 1024 = 1,048,576$ funkcija jezgra

Standardna petlja

```
void
mul(const int n,
    const float *a,
    const float *b,
    float *c)
{
    int i;
    for (i = 0; i < n; i++)
        c[i] = a[i] * b[i];
}
```

Paralelna OpenCL obrada

```
__kernel void
mul(__global const float *a,
    __global const float *b,
    __global float *c)
{
    int id = get_global_id(0);
    c[id] = a[id] * b[id];
}
// mnogo instanci funkcija jezgra,
// nazvane radne stavke (work-items),
// se paralelno izvršavaju
```

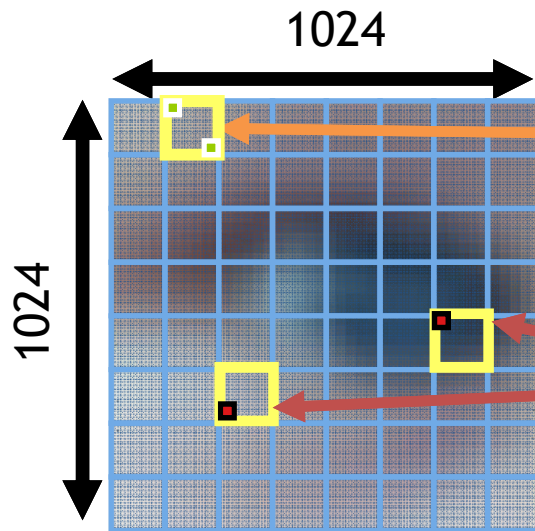
Organizacija konkurentnog izvršenja

- Funkcija jezgra (kernel funkcija) definiše operacije nad podacima
- Osnovna jedinica konkurentnog izvršenja naziva se **radna stavka (*work-item*)**
  - Radna stavka izvršava funkciju jezgra
- Radne stavke se logički mogu organizovati u **radna grupe (*work-group*)**

N-dimenzioni opseg radnih-stavki

- **Globalne** dimenzije:
  - 1024x1024 (veličina celog prostora problema)
- **Lokalne** dimenzije:
  - 64x64 (veličina radne grupe, izvršavaju se zajedno)

Sinhronizacija **radnih-stavki** je moguća samo unutar iste radne-grupe (**barijerna** sinhronizacija)

Unutar funkcije jezgra nije moguće ostvariti sinhronizaciju **radnih-grupa**

- Definišemo dimenzije koje „najviše“ odgovaraju konkretnom problemu koji rešavamo

OpenCL N -dimenzioni opseg (NDO)

- Problem koji rešavamao trebao bi da ima svojstvo **dimenzionalnosti**:
  - Izvrši funkciju jezgra nad svim elementima niza (1D)
  - Izvrši funkciju jezgra nad svim tačkama matrice (2D)
- Način izvršenja jezgara opisuje se kroz specifikaciju globalnog NDO i lokalnog NDO
- **Globalni NDO** predstavlja ukupan opseg (prostor) problema (npr. veličina niza ili dimenzije matrice)
- **Lokalni NDO** predstavlja veličinu radne grupe

OpenCL *N*-dimenzioni opseg (NDO)

- Globalni i lokalni NDO se definišu kao **jedno-**, **dvo-** ili **tro-dimenzioni** prostor indeksa radnih stavki preko kojih se preslikavaju funkcije jezgara na ulazne i/ili izlazne podatke
- Primeri:
  - Opisivanje niza dužine 1024 elementa
size_t n_dim = 1;
size_t global_work_size[1] = {1024};
size_t local_work_size[1] = {64}; // veličina radne stavke
  - size_t n_dim = 2;
size_t global_work_size[2] = {1024, 1};
size_t local_work_size[2] = {64, 1}; // veličina radne stavke

OpenCL *N*-dimenzioni opseg (NDO)

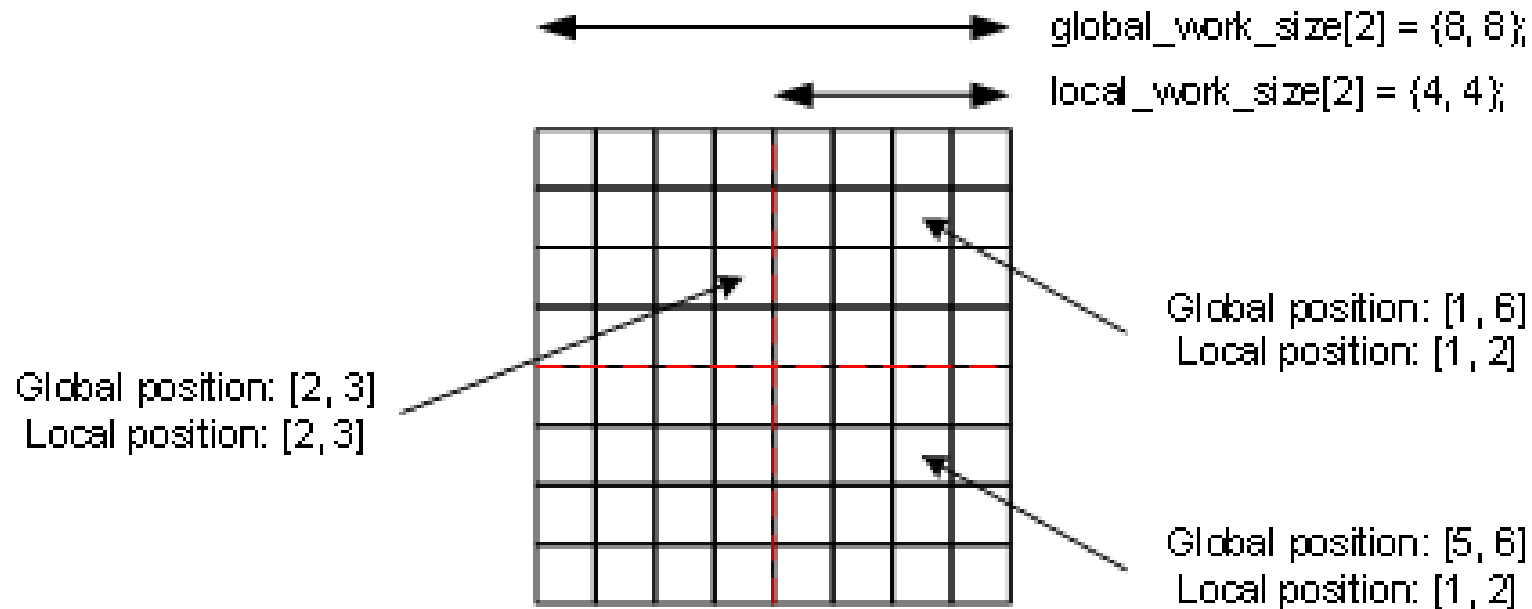
- Primeri:

- Opisivanje matrice dimenzije 8x8

- ```
size_t n_dim = 2;
```

- ```
size_t global_work_size[2] = {8, 8};
```

- ```
size_t local_work_size[2] = {4, 4}; // veličina radne grupe
```



# OpenCL intrinzičke funkcije

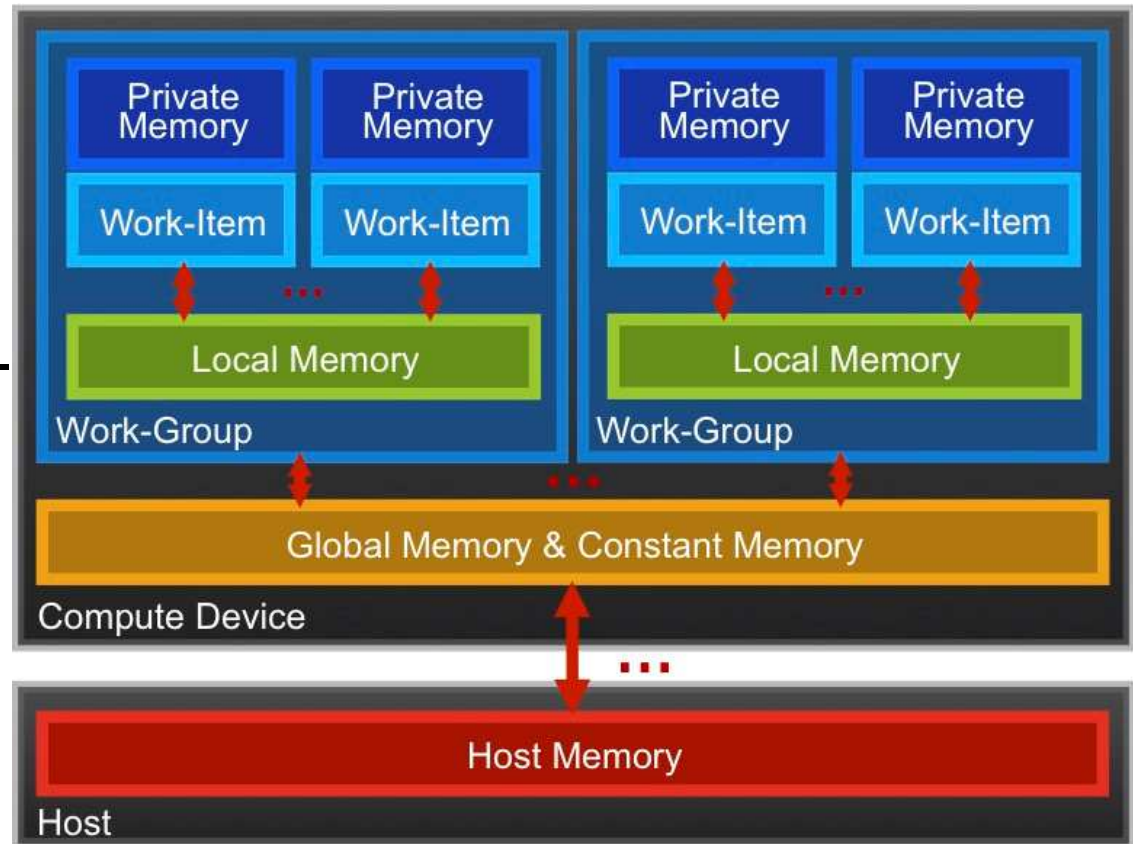
- OpenCL intrinzičke funkcije se pozivaju unutar OpenCL jezgra i omogućuju da jezgro odnosno radna stavka indentifikuje sebe unutar globalnog i lokalnog prostora indeksa:
  - `uint get_work_dim ()`
  - `size_t get_global_size (uint)`
  - `size_t get_global_id (uint)`
  - `size_t get_local_size (uint)`
  - `size_t get_local_id (uint)`
  - `size_t get_num_groups (uint)`
  - `size_t get_group_id (uint)`
  - `size_t get_global_offset (uint)`

# OpenCL $N$ -dimenzioni opseg (NDO)

- Radne-stavke unutar radne-grupe mogu da pristupe istoj **lokalnoj(deljenoj)-memoriji** i mogu biti **sinhronizovane**
- Definisanje broja radnih-stavki unutar radne-grupe (skalabilnost)
- Ukoliko lokalni opseg (tj. opseg radne-grupe) nije definisan OpenCL okruženje će definisati veličinu (moguće neoptimalno)

# Memorijski model OpenCL platforme

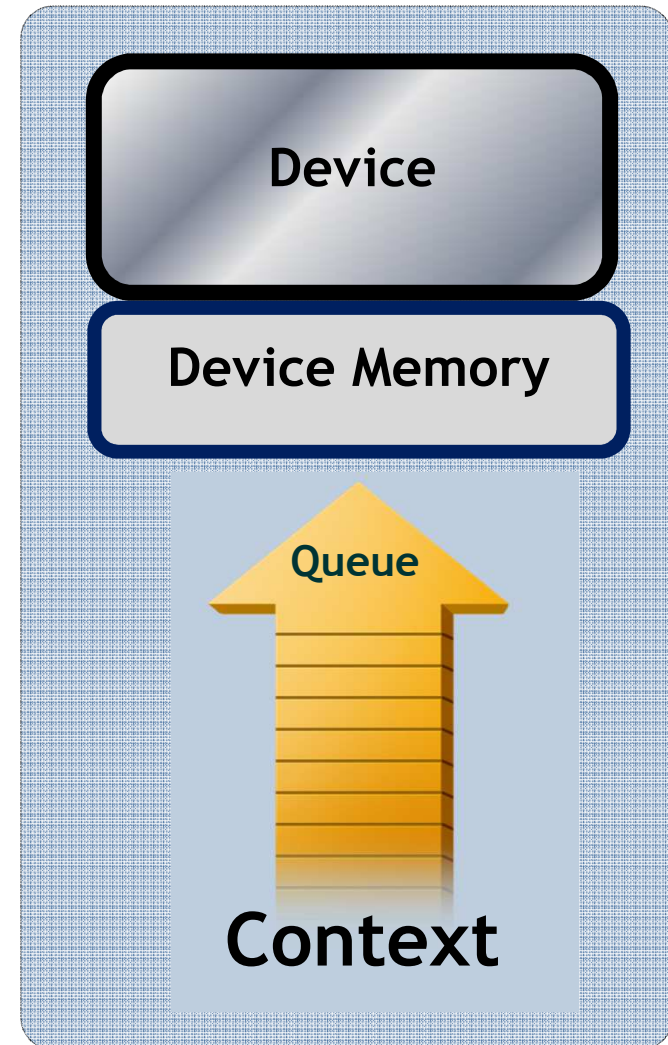
- **Privatna memorija**
  - Dodeljena svakoj radnoj stavki
- **Lokalna memorija**
  - Deljena unutar radne-grupe
- **Globalna memorija**
  - Vidljiva svim radnim-grupama
- **Memorija domaćina**
  - Memorija računara



Rukovanje memorijom (*memory management*) je eksplicitan:  
Korisnik ručno upravlja prenosom podataka:  
domaćin → globalna → lokalna i nazad

# Kontekst (*context*) i komandni red (*command-queue*)

- **Kontekst:**
  - Okruženje unutar kojeg se izvršava (i)funkcija jezgra i sinhronizacija, i (ii)nad kojim je definisano rukovanje memorijom.
- Kontekst uključuje:
  - Jedan ili više uređaja
  - Memoriju uređaja
  - Jedan ili više komandnih redova (*commnad-queue*)
- Sve **komande** za upravljanje uređajem (izvršavanje jezgra, sinhronizacija, naredbe za prenos memorije) su poslate kroz **komandni red**.
- Unutar konteksta svaki **komandni red** opslužuje samo jedan uređaj.

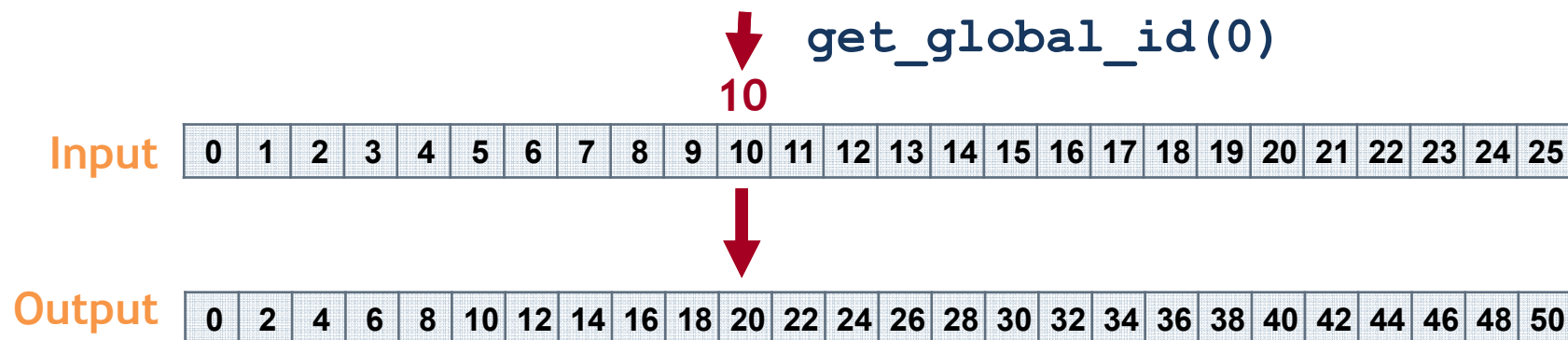




# Model izvršenja i funkcije jezgra (*kernels*)

- OpenCL model izvršenja definiše opseg problema i izvršava instancu funkcije jezgra (*kernel*) nad svakim delom tog opsega

```
__kernel void times_two(  
    __global float* input,  
    __global float* output)  
{  
    int i = get_global_id(0);  
    output[i] = 2.0f * input[i];  
}
```

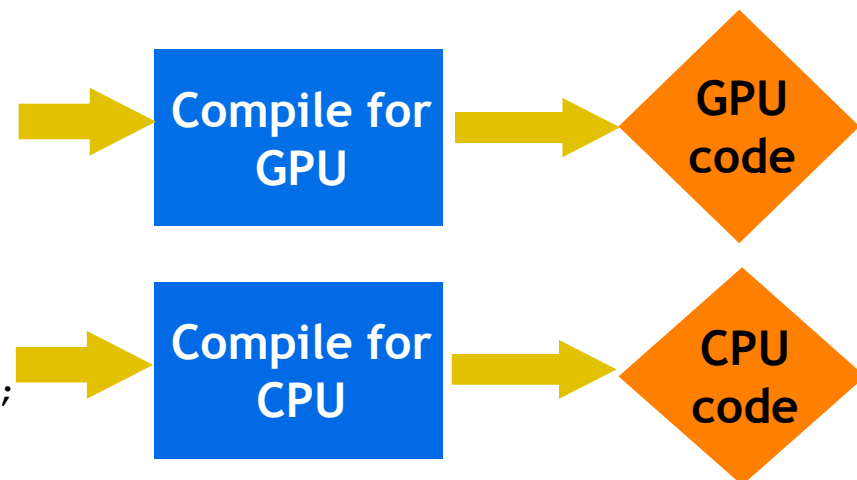

Pravljenje OpenCL programskog objekta

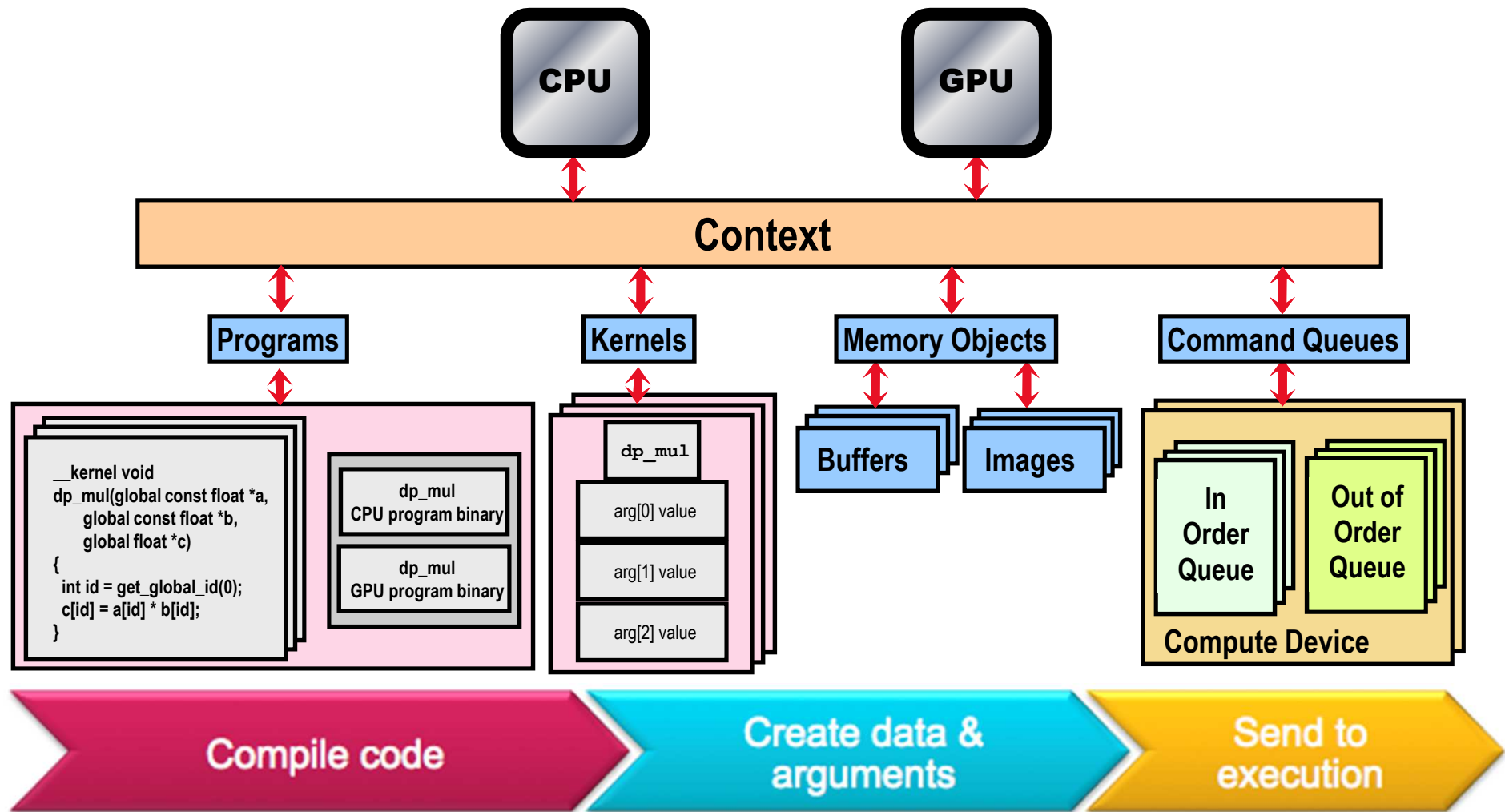
- **Programski objekt** enkapsulira:
  - Kontekst
  - Funkciju jezgra (binarni objekt ili izvorni kod)
  - Lista ciljanih uređaja za izvršavanje
  - Opcije
- OpenCL C/C++ API za pravljenje programskog objekta koristi sledeće funkcije:
  - **clCreateProgramWithSource()**
  - **clCreateProgramWithBinary()**

OpenCL koristi dinamičko prevođenje (*runtime compilation*) programskog koda jer u opštem slučaju ne znamo na kojoj će se ciljnoj platformi izvršavati program.

```
__kernel void
horizontal_reflect(read_only image2d_t src,
                  write_only image2d_t dst)
{
    int x = get_global_id(0); // x-coord
    int y = get_global_id(1); // y-coord
    int width = get_image_width(src);
    float4 src_val = read_imagef(src, sampler,
                                (int2)(width-1-x, y));
    write_imagef(dst, (int2)(x, y), src_val);
}
```


Osnovna platforma i OpenCL C\C++ API

Primer: Sabiranje vektora

Primer: Sabiranje vektora

- Sabiranje dva vektora je „hello world“ program paralelne obrade podataka

$$C[i] = A[i] + B[i] \text{ za } i=0 \text{ to } N-1$$

- U OpenCL rešenju definišu se dva dela
  - Deo jezgra (funkcija jezgra se izvršava na OpenCL uređaju - CPU, GPU, ubrzivač)
  - Deo domaćina (izvršava se na računaru - CPU)

Sabiranje vektora - Deo jezgra

```
__kernel void vectorAdd(  
    __global int *A,  
    __global int *B,  
    __global int *C)  
{  
    int idx = get_global_id(0);  
    C[idx] = A[idx] + B[idx];  
    return;  
}
```

Sabiranje vektora - Deo domaćina

- Izvršavanje programa domaćina (*host program*) omogućuje:
  - Pripremu okruženja za OpenCL program (koj se izvršava na uređaju)
  - Stvaranje i upravljanje funkcijama jezgra
- 5 osnovnih koraka u programu domaćina:
  1. Definirati *platformu* (uređaji + kontekst + redovi komandi)
  2. Napraviti i podesiti (prebaciti) *memorijske objekte*
  3. Napraviti i prevesti *OpenCL program* (dinamičko prevođenje)
  4. Definirati *funkcije jezgra* i priložiti im odgovarajuće argumente
  5. Zadati *komande* (definirati broj radnih stavki i radnih grupa, izvršiti funkcije jezgra)

Sabiranje vektora - Implementacija

- Implementacioni koraci (*VectorAddition*):
  - 1) Zauzimanje memorije (inicijalizacija)
  - 2) Očitavanje dostupnih OpenCL platformi
  - 3) Odabir OpenCL platforme
  - 4) Očitavanje dostupnih OpenCL uređaja
  - 5) Odabir OpenCL uređaja
  - 6) Pravljenje konteksta
  - 7) Pravljenje komandnog reda
  - 8) Pravljenje OpenCL memorijskih objekata
  - 9) Prebacivanje OpenCL memorijskih objekata u OpenCL uređaje

Sabiranje vektora - Implementacija

- Implementacioni koraci (*VectorAddition*):
  - 10)Pravljenje i prevođenje OpenCL programskog objekta
  - 11)Pravljenje funkcija jezgra
  - 12)Pridruživanje argumenata funkcijama jezgra
  - 13)Definisanje broja radnih stavki i radnih grupa
  - 14)Izdavanje naredbi OpenCL uređajima
  - 15)Preuzimanje rezultata sa OpenCL uređaja
  - 16)Provera rezultata
  - 17)Oslobađanje memorije

Rukovanje greškama

- Izuzetno je važno proveravati povratne vrednosti OpenCL API
- Proveri povratnu vrednost funkcije i **učitaj poruku o grešci**:

```
if (err != CL_SUCCESS) {  
    size_t len;  
    char buffer[2048];  
    clGetProgramBuildInfo(program, device_id,  
        CL_PROGRAM_BUILD_LOG, sizeof(buffer), buffer, &len);  
    cout << buffer << endl;  
}
```

- Moguće je koristiti **C++ try/catch** mehanizam

Dodatni materijali

- Knjiga Paralelno programiranje, poglavlje 3 (Paralelno programiranje sa OpenCL)
- OpenCL dokumentacija: vodiči za programiranje, priručnici, specifikacija (<https://www.khronos.org/opencl/>)

Zadatak

- Na osnovu primera za sabiranje vektora napisati OpenCL program za sabiranje dve matrice $[A] = [A] + [B]$
- Iskoristiti priloženi projekat *MatrixAddition*
- Koje korake možemo iskoristiti?
- Koje korake moramo da prepravimo?